

Informează-te doar din surse verificate și sigure!

C **VID-19**

**STUDIU ȘTIINȚIFIC: PERSOANELE CE AU
SUPRAVIEȚUIT UNUI CANCER TREBUIE LUATE ÎN
CONSIDERARE ȘI PROTEJATE ÎN CONTEXTUL
PANDEMIEI COVID-19:
VACCINAREA – O MĂSURĂ DE PROTECȚIE**

Acest material apare în cadrul Proiectului "Asigurarea informării corecte și combaterea dezinformării în pandemia COVID-19", implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova/Departamentul Sănătate Publică. Informațiile prezentate în acest material nu sunt împărtășite neapărat de Fundația Soros-Moldova.

**Studiu științific: Persoanele ce au supraviețuit unui cancer trebuie
luate în considerare și protejate în contextul pandemiei COVID-19:
Vaccinarea – o măsură de protecție**

Un studiu publicat în prestigioasa revistă medicală THE LANCET de *Helena Carreira, Helen Strongman, Maria Peppas, Helen I. McDonald, Isabel dos-Santos-Silva, Susannah Stanway et al.* *Prevalence of COVID-19-related risk factors and risk of severe influenza outcomes in cancer survivors: A matched cohort study using linked English electronic health records data*¹ consemnează faptul că persoanele care suferă în mod activ de cancer sunt recunoscute ca fiind persoane cu un risc înalt de complicații la infectarea cu boala COVID-19, însă rămâne incert faptul dacă se expune unui risc elevat și populația mult mai mare de persoane care au supraviețuit cancerului. Acest studiu a comparat persoanele care au supraviețuit cancerului cu un grup de control de persoane fără cancer, urmărind printre toți aceștia prevalența comorbidităților considerate ca și factori de risc pentru boala COVID-19. S-a estimat comparativ și riscul de gripă severă ca marker de susceptibilitate pentru cazuri grave de viroze respiratorii.

Rezultate

Studiul a încadrat 108215 supraviețuitori ai cancerului, dintre care 9685 suportase neoplasme hematologice, precum și 523541 persoane fără antecedente de cancer. Vârsta medie a fost de 67 de ani pentru toată populația de participanți.

Majoritatea comorbidităților considerate a fi factori de risc pentru cazuri severe de boala COVID-19 au prevalat printre persoanele care au supraviețuit cancerului în comparație cu grupul de control, cu variații în dependență de localizarea cancerului. După ajustarea rezultatelor la parametrii demografici de bază, la depriveri, tabagism și funcție de distribuția factorilor de risc, s-a apreciat că riscul de spitalizare și moarte ca urmare a unei infecții gripale este de peste 9 ori mai mare la supraviețuitorii de neoplasme hematologice în comparație cu grupul de control pentru cel puțin 10 ani după diagnostic și de peste 2 ori mai mare - la supraviețuitorii de cancer între 1 și 5 ani postdiagnostici.

În trecut au fost întreprinse câteva studii care de asemenea au raportat rate înalte de infecții gripale printre supraviețuitorii de cancer, ceea ce se corelează consistent cu probele acestui studiu, doar că în studiile precedente nu a existat un grup de control.^{2 3 4 5} Hermann et al.⁶ au investigat și ei evoluția bolii gripale la pacienții cu antecedente de cancer, însă nu au găsit nici o diferență de mortalitate la compararea cancerelor hematologice cu cele non-hematologice sau în funcție de activitatea procesului neoplasic. Rezultatele studiului curent au relevat un risc considerabil mai ridicat pentru numărul de spitalizări și de morți în rândul supraviețuitorilor de neoplasme hematologice, însă acest rezultat ar putea fi compatibil cu

¹ [https://www.thelancet.com/journals/eclinm/article/PIIS2589-5370\(20\)30400-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/eclinm/article/PIIS2589-5370(20)30400-4/fulltext)

² Hermann B. Lehnert N. Brodhun M. Boden K. Hochhaus A. Kochanek M. Meckel K. Mayer K. Rachow T. Rieger C. Schalk E. Weber T. Schmeier-Jurchott A. Schlattmann P. Teschner D. von Lilienfeld-Toal M Influenza virus infections in patients with malignancies - characteristics and outcome of the season 2014/15. A survey conducted by the Infectious Diseases Working Party (AGIHO) of the German Society of Haematology and Medical Oncology (DGHO). *Eur J Clin Microbiol.* 2017; 36: 565-573 <https://doi.org/10.1007/s10096-016-2833-3>

³ Heo J. Chun M. Oh Y.T. Noh O.K. Kim L Influenza among breast cancer survivors in South Korea: a nationwide population-based study. *In vivo (Athens, Greece).* 2017; 31: 967-972 <https://doi.org/10.21873/invivo.11155>

⁴ Heo J. Jung H.J. Noh O.K. Kim L. Park J.E Incidence of influenza among childhood cancer survivors in South Korea: a population-based retrospective analysis. *In vivo (Athens, Greece).* 2020; 34: 929-933 <https://doi.org/10.21873/invivo.11860>

⁵ Dyer G. Gilroy N. Brice L. Kabir M. Gottlieb D. Huang G. Hogg M. Brown L. Greenwood M. Larsen S.R. Moore J. Hertzberg M. Tan J. Ward C. Kerridge I A survey of infectious diseases and vaccination uptake in long-term hematopoietic stem cell transplant survivors in Australia. *Transpl Infect Dis: Off J Transpl Soc.* 2019; 21: e13043 <https://doi.org/10.1111/tid.13043>

⁶ Hermann B. Lehnert N. Brodhun M. Boden K. Hochhaus A. Kochanek M. Meckel K. Mayer K. Rachow T. Rieger C. Schalk E. Weber T. Schmeier-Jurchott A. Schlattmann P. Teschner D. von Lilienfeld-Toal M Influenza virus infections in patients with malignancies - characteristics and outcome of the season 2014/15. A survey conducted by the Infectious Diseases Working Party (AGIHO) of the German Society of Haematology and Medical Oncology (DGHO). *Eur J Clin Microbiol.* 2017; 36: 565-573 <https://doi.org/10.1007/s10096-016-2833-3>

probele studiului întreprins de Hermann et al.⁷ doar la capitolul ce afirmă că supraviețuitorii cu neoplasme hematologice se expun unui risc mai ridicat de infectare, dar nu și unui risc mai mare de mortalitate odată se s-au contaminat, comparativ cu supraviețuitorii prin neoplasme non-hematologice. Alte studii au investigat vulnerabilitatea la infecții gripale de orice severitate; încă 2 studii au cercetat pe date administrative din Coreea de Sud și au găsit rate ridicate de infectare cu gripă în rândul supraviețuitorilor de cancer mamar precum și al supraviețuitorilor de cancer la copii.^{8 9} În mod similar, un studiu australian a găsit că o proporție extinsă (38%) de persoane care au supraviețuit unui transplant de celule stem hematopoietice au suferit boli similare infecțiilor gripale în timpul (în medie o perioadă de 5 ani) ce a urmat transplantului, fapt care sugerează un potențial risc de vulnerabilitate ridicată la infecții, dar și în acest caz nu a existat un grup de control și nici informații despre severitatea infecțiilor produse.¹⁰

Dovezile cu referire la modul în care boala COVID-19 afectează pacienții suferinzi de cancer și pacienți care au supraviețuit cancerului sunt încă insuficiente. Datele preliminare parvenite din China și Italia sugerează cum că pacienții cu antecedente de cancer sunt prezenți masiv printre cei internați în spitale cu boala COVID-19.^{11 12} Un alt studiu¹³ a relevat riscuri de mortalitate substanțial ridicate în intervalul a 5 ani postdiagnostici printre persoanele cu neoplasme hematologice, acest rezultat corelându-se cu probele determinate pentru gripă în studiul prezent. Încă un studiu a raportat indicatori de mortalitate ridicată în primele 30 de zile printre persoanele confirmate de laborator ca fiind infectate cu COVID-19 și care suferă în prezent sau au suportat în trecut o tumoare malignă; pe aceeași durată de 30 de zile s-a observat o mortalitate ridicată și printre persoanele aflate în remisiune. Prezența unui cancer activ a fost invariabil un puternic factor predictiv de mortalitate.¹⁴ Un alt studiu, care s-a concentrat pe pacienții care sufereau de cancer activ și fiind infectați de COVID-19, a estimat un risc elevat de mortalitate (detaliu însemnativ sub aspect statistic) propriu pacienților care administrase chimioterapie cu 4 săptămâni înainte de infectare, în comparație cu pacienții bolnavi de cancer care nu au primit chimioterapie. Studiul a operat, însă, cu un număr insuficient de cazuri pentru a se putea confirma validitatea statistică a acestor asocieri, de aceea sunt necesare studii ulterioare la acest subiect.¹⁵

⁷ Ibidem.

⁸ Heo J. Chun M. Oh Y.T. Noh O.K. Kim L. Influenza among breast cancer survivors in South Korea: a nationwide population-based study. *In vivo (Athens, Greece)*. 2017; 31: 967-972 <https://doi.org/10.21873/invivo.11155>

⁹ Heo J. Jung H.J. Noh O.K. Kim L. Park J.E. Incidence of influenza among childhood cancer survivors in South Korea: a population-based retrospective analysis. *In vivo (Athens, Greece)*. 2020; 34: 929-933 <https://doi.org/10.21873/invivo.11860>

¹⁰ Dyer G. Gilroy N. Brice L. Kabir M. Gottlieb D. Huang G. Hogg M. Brown L. Greenwood M. Larsen S.R. Moore J. Hertzberg M. Tan J. Ward C. Kerridge I. A survey of infectious diseases and vaccination uptake in long-term hematopoietic stem cell transplant survivors in Australia. *Transpl Infect Dis: Off J Transpl Soc*. 2019; 21: e13043 <https://doi.org/10.1111/tid.13043>

¹¹ Liang W. Guan W. Chen R. Wang W. Li J. Xu K. Li C. Ai Q. Lu W. Liang H. Li S. He J. Cancer patients in SARS-CoV-2 infection: a nationwide analysis in China. *Lancet Oncol*. 2020; 21: 335-337 [https://doi.org/10.1016/S1470-2045\(20\)30096-6](https://doi.org/10.1016/S1470-2045(20)30096-6)

¹² Trapani D. Marra A. Curigliano G. The experience on coronavirus disease 2019 and cancer from an oncology hub institution in Milan, Lombardy region. *Eur J Cancer*. 2020; 132: 199-206 <https://doi.org/10.1016/j.ejca.2020.04.017>

¹³ Williamson E. Walker A.J. Bhaskaran K. Bacon S. Bates C. Morton C.E. Curtis H.J. Mehrkar A. Evans D. Inglesby P. Cockburn J. McDonald H.I. MacKenna B. Tomlinson L. Douglas I.J. Rentsch C.T. Mathur R. Wong A. Grieve R. Harrison D. Forbes H. Schultze A. Croker R.T. Parry J. Hester F. Harper S. Perera R. Evans S. Smeeth L. Goldacre B. OpenSAFELY: factors associated with COVID-19 death in 17 million patients. *Nature*. 2020; <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2521-4>

¹⁴ Kuderer N.M. Choueiri T.K. Shah D.P. Shyr Y. Rubinstein S.M. Rivera D.R. Shete S. Hsu C.Y. Desai A. de Lima Lopes Jr., G. Grivas P. Painter C.A. Peters S. Thompson M.A. Bakouny Z. Batist G. Bekaii-Saab T. Bilen M.A. Bouganim N. Larroya M.B. Castellano D. Del Prete S.A. Doroshov D.B. Egan P.C. Elkrief A. Farmakiotis D. Flora D. Galsky M.D. Glover M.J. Griffiths E.A. Gulati A.P. Gupta S. Hafez N. Halfdanarson T.R. Hawley J.E. Hsu E. Kasi A. Khaki A.R. Lemmon C.A. Lewis C. Logan B. Masters T. McKay R.R. Mesa R.A. Morgans A.K. Mulcahy M.F. Panagiotou O.A. Peddi P. Pennell N.A. Reynolds K. Rosen L.R. Rosovsky R. Salazar M. Schmidt A. Shah S.A. Shaya J.A. Steinharter J. Stockerl-Goldstein K.E. Subbiah S. Vinh D.C. Wehbe F.H. Weissmann L.B. Wu J.T. Wulff-Burchfield E. Xie Z. Yeh A. Yu P.P. Zhou A.Y. Zubiri L. Mishra S. Lyman G.H. Rini B.I. Warner J.L. Covid, cancer C. Clinical impact of COVID-19 on patients with cancer (CCC19): a cohort study. *Lancet*. 2020; [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)31187-9](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)31187-9)

¹⁵ Lee L.Y.W. Cazier J.B. Starkey T. Turnbull C.D. Team UKCCMP Kerr R. Middleton G. COVID-19 mortality in patients with cancer on chemotherapy or other anticancer treatments: a prospective cohort study. *Lancet*. 2020; [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)31173-9](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)31173-9)

Prevalența înaltă a mai multor factori de risc pentru boala COVID-19 la supraviețuitorii de cancer, riscul mare de spitalizări și de decese prin această infecție la supraviețuitorii după neoplasme hematologice chiar și la mulți ani după diagnostic, apoi și riscurile elevate în primii 5 ani ale supraviețuitorilor cu alte tipuri de cancer anunță probabilitatea unui risc semnificativ de evoluții severe ale bolii COVID-19 în aceste grupuri de pacienți. Datele preliminare colectate în timpul pandemiei prezente de COVID-19 se conformă cu această concluzie.

Rezultatele studiului sugerează cum că **grupurile de populație care supraviețuiesc unui cancer sunt expuse unui risc potențial important de a dezvolta forme grave de boală COVID-19 și deci trebuie luate în considerare și protejate în contextul noilor decizii și politici de sănătate publică.** În prezent, politicile de sănătate în Marea Britanie definesc pacienții care suferă de un cancer activ sau care urmează tratamente pentru cancer ca fiind un grup de populație cu risc ridicat de complicații prin boala COVID-19, însă populația mult mai mare de supraviețuitori de cancer nu este raportată nici la grupurile cu risc ridicat, nici la cele cu risc moderat¹⁶. Aceste clasificări pe grupuri de risc devin factori tot mai importanți în contextul în care măsurile de restricție și distanțare în rândul populației generale sunt anulate sau relaxate.

Considerând rezultatele privind riscurile ridicate de infecție gripală și pornind de la presupunerea că gripa și SARS-CoV-2 vor coexista în rândurile populației, sunt necesare schimbări de esență în medicina preventivă. Astfel, **trebuie să devină o prioritate asigurarea vaccinării antigripale a întregii populații de supraviețuitori de cancer, vaccinul gripal fiind eficient și sigur**^{17 18}. În prezent vaccinarea supraviețuitorilor de cancer se estimează a fi între 50 și 76% în SUA și, respectiv, Marea Britanie.^{19 20} Imunizarea pentru *Streptococcus pneumoniae* tot ar trebui să fie luată în calcul.²¹

Studiile viitoare trebuie să fie concentrate pe riscurile de cazuri severe ale bolii COVID-19 printre supraviețuitorii de cancer, urmând a fi explorat impactul comorbidităților și al expunerii anterioare la terapii anti-cancer, separând datele după localizarea cancerelor, dacă este posibil.

¹⁶ NHS Digital. Coronavirus (COVID-19): shielded patients list. 2020. <https://digital.nhs.uk/coronavirus/shielded-patient-list> (accessed June 2020).

¹⁷ Blanchette P.S. Chung H. Pritchard K.I. Earle C.C. Campitelli M.A. Buchan S.A. Schwartz K.L. Crowcroft N.S. Gubbay J.B. Karnauchow T. Katz K. McGeer A.J. McNally J.D. Richardson D.C. Richardson S.E. Rosella L.C. Simor A. Smieja M. Zahariadis G. Campigotto A. Kwong J.C. Influenza vaccine effectiveness among patients with cancer: a population-based study using health administrative and laboratory testing data from Ontario, Canada. *J Clin Oncol*. 2019; 37: 2795-2804 <https://doi.org/10.1200/JCO.19.00354>

¹⁸ Bitterman R. Eliakim-Raz N. Vinograd I. Zalmanovici Trestioreanu A. Leibovici L. Paul M. Influenza vaccines in immunosuppressed adults with cancer. *Cochrane Datab Syst Rev*. 2018; 2 (CD008983)<https://doi.org/10.1002/14651858.CD008983.pub3>

¹⁹ Khan N.F. Carpenter L. Watson E. Rose P.W. Cancer screening and preventative care among long-term cancer survivors in the United Kingdom. *Br J Cancer*. 2010; 102: 1085-1090 <https://doi.org/10.1038/sj.bjc.6605609>

²⁰ Stafford K.A. Sorkin J.D. Steinberger E.K. Influenza vaccination among cancer survivors: disparities in prevalence between blacks and whites. *J Cancer Surviv*. 2013; 7: 183-190 <https://doi.org/10.1007/s11764-012-0257-3>

²¹ Rubin L.G. Levin M.J. Ljungman P. Davies E.G. Avery R. Tomblyn M. Bousvaros A. Dhanireddy S. Sung L. Keyserling H. Kang I. Infectious Diseases Society of A. 2013 IDSA clinical practice guideline for vaccination of the immunocompromised host. *Clin Infect Dis*. 2014; 58: 309-318 <https://doi.org/10.1093/cid/cit816>

